

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії

Ігор ТОЛОК

«__» _____ 2025 року

ПРОГРАМИ

вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня магістр за освітньо-професійними програмами "Управління у сфері цивільного захисту" та "Цивільний захист" спеціальності К10 "Цивільна безпека"

Черкаси 2025

Вступ.

Програми вступних випробувань розроблені Приймальною комісією Національного університету цивільного захисту України відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році, затвердженого наказом МОН від 10.02.2025 №168, Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Національному університеті цивільного захисту України в 2025 році (далі – Правила прийому), та з врахуванням положень стандарту вищої освіти за спеціальністю 263 "Цивільна безпека" галузі знань 26 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 року №1170.

Вступні випробування включають:

1. фаховий залік (для вступників, які здобули ступінь бакалавра або магістра за іншою спеціальністю);
2. фаховий іспит;
3. співбесіда з іноземної мови.

Відповідно до Правил прийому конкурсний бал:

для конкурсного відбору на навчання **для здобуття ступеня магістра за державним замовленням** розраховується за такою формулою:

$$\text{Конкурсний бал (КБ)} = 0,4 \times \text{П1} + 0,6 \times \text{П2} ,$$

де

П1 – оцінка співбесіди з іноземної мови;

П2 – оцінка фахового іспиту;

для конкурсного відбору на навчання **для здобуття ступеня магістра за кошти фізичних та/або юридичних осіб** розраховується за такою формулою:

$$\text{Конкурсний бал (КБ)} = 0,2 \times \text{П1} + 0,2 \times \text{П2} + 0,6 \times \text{П3} ,$$

де

П1 – оцінка тесту загальної навчальної компетентності єдиного вступного іспиту (далі – ЄВІ);

П2 – оцінка тесту з іноземної мови ЄВІ;

П3 – оцінка єдиного фахового вступного випробування (далі – ЄФВВ) або оцінка фахового іспиту в передбачених цими Правилами прийому випадках.

Оцінка співбесіди з іноземної мови замість обох блоків ЄВІ у визначених цими Правилами прийому випадках враховується в конкурсному балі з коефіцієнтом 0,4.

ЄВІ та ЄФВВ складаються у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Категорії осіб, які при вступі на навчання **за кошти фізичних та/або юридичних осіб** мають право складати в університеті співбесіду з іноземної мови замість ЄВІ та/або фаховий іспит замість ЄФВВ, визначені в Правилах прийому. Програми співбесіди з іноземної мови розробляється приймальною комісією окремо та розміщується на сайті університету.

ПРОГРАМА

фахового заліку

(для вступників, які здобули ступінь бакалавра або магістра за іншою спеціальністю)

Фаховий залік з кандидатами на навчання, які здобули ступінь бакалавра або магістра за іншою спеціальністю проводиться з метою оцінки у них рівня теоретичних знань, практичних умінь та навичок з фаху, що відповідають ступеню бакалавра за спеціальністю К10 "Цивільна безпека". В разі неуспішного складання фахового заліку вступник не допускається до подальшої участі в конкурсному відборі.

Фаховий залік проводиться фаховою атестаційною комісією з використанням двох теоретичних питань. В разі необхідності членами фахової атестаційної комісії можуть бути задані додаткові запитання. Час на підготовку до усної відповіді складає 20-30 хвилин.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ФАХОВОГО ЗАЛІКУ

Теоретична підготовка кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за 2-х бальною шкалою за наступними критеріями:

Оцінка	Критерії
зараховано	Кандидат на навчання повністю, логічно і послідовно надав відповідь на запитання, пов'язуючи теорію з практикою, виявив вміння самостійно аналізувати, узагальнювати і викладати матеріал, не допускаючи помилок.
не зараховано	Кандидат на навчання засвоїв тільки основний матеріал, не знає окремих положень, допускає неточності у відповіді. Не вміє достатньо чітко сформулювати окремі положення, порушує послідовність у викладанні матеріалу. Має певні труднощі у пов'язанні теоретичного матеріалу з його практичним застосуванням.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ВІДПОВІДНО ДО ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ЗАЛІК

1. Загальна характеристика хімічно небезпечних об'єктів України.
2. Небезпечні хімічні речовини в природі, промисловості і побуті.
3. Дія іонізуючого випромінювання на організм людини.
4. Державний контроль радіоактивного забруднення оточуючого середовища.

Рекомендована література

1. *Хімія у сфері цивільного захисту: підручник / О.О. Кіреєв та ін. Харків: НУЦЗУ, 2021. 484 с.*

2. Довгановський М. «Хімічна безпека» : довідник рятувальника. Київ : ВАІТЕ, 2018. 135 с.

3. Норми радіаційної безпеки НРБУ-97/Д-2000 : Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 12.07.2000 N 116. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0116488-00#Text>

5. Основи радіозв'язку.
6. Типова побудова радіостанції.
7. Система зв'язку гарнізону ДСНС.
8. Автоматизовані системи зв'язку, оповіщення і оперативного управління ДСНС (АСЗОУ).

Рекомендована література

1. Автоматизовані системи управління та зв'язок: підручник /А. Б. Феценко, Л. В. Борисова, В. О. Собина, Д. В. Тарадуда, М. О. Демент, І. М. Неклонський. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 288 с.

9. Види, основні організаційні форми тактичної підготовки.
10. Сутність та основні принципи і методи навчання.
11. Порядок організації та проведення занять з відпрацюванням тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.

Рекомендована література

1. Порядок підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: Постанова КМ України від 26 червня 2013 р. № 443.

2. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : наказ МВС України 15.06.2017 № 511.

3. Тактична підготовка особового складу структурних підрозділів Оперативно рятувальної служби цивільного захисту України: навчальний посібник / Віктор Покалюк, Микола Григор'ян, Ігор Маладика, Дмитро Федоренко, – Черкаси : Вид-во, 2023.

12. Засоби індивідуального захисту рятувальника.
13. Пожежні рукава та рукавне обладнання.
14. Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.
15. Переносні пожежні драбини.
16. Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.

Рекомендована література

1. Наказ МВС України від 10.02.2022 року № 116 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

2. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій орга-

нів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

3. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

4. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15 січня 2018 року № 25 "Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників"

5. Засоби індивідуального та колективного захисту: Навч. посіб. /О. Бас, Д. Журбинський, М. Ільченко, О. Мирошник, Є. Тищенко, Д. Федоренко – Черкаси: Видавець Третьяков О. М., 2022. – 238 с.

17. Основи організації та проведення пошуково-рятувальних робіт.

18. Загальні засади діяльності аварійно-рятувальних служб.

19. Основи виживання та життєдіяльності рятувальників. Орієнтування на місцевості.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України (02.10.2012 р. №5403-VI р.).

2. Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. №11.

3. Наказ МНС України від 07.05.2007 року № 312 «Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».

4. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340.

5. «Організація аварійно-рятувальних робіт: навчальний посібник /Р.Т. Ратушний, В.Б. Лоїк, О.Д. Синельников, В.М. Ковальчук – Львів:Видавництво ЛДУ БЖД, 2020. – 394 с.

20. Основні пожежні автомобілі.

21. Загальні відомості про насоси.

22. Теоретичні основи роботи струменевих насосів

23. Сучасний механізований аварійно-рятувальний інструмент.

Рекомендована література

1. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

2. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

3. Робота на основних пожежних автомобілях із спеціальними агрегатами: Навчально-методичний посібник/ Укл. Биченко А.О., Мигаленко О.І., Пустовіт М.О. Ключко Р.В. – Черкаси: ЧПБ, 2024. – 52с.

4. Пожежні машини: навч. посіб. / О.М. Ларін, В.Г. Баркалов, С.А. Виноградов, А.Я. Калиновський, О.М. Семків – Х.:НУЦЗУ, КП "Міська друкарня", 2016. –279 с

24. Походження держави. Поняття та сутність держави.
25. Нормативно-правовий акт, його структура, ознаки.
26. Поняття та ознаки правопорушення. Склад правопорушення.
27. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
28. Завдання розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» на мирний час у схемах планування територій.
29. Склад і зміст розділу «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» на мирний час у схемах планування територій відповідних адміністративно-територіальних одиниць, генеральних планах населених пунктів.
30. Основні види геологічно-небезпечних явищ та причини їх виникнення.
31. Призначення захисних споруд цивільного захисту.
32. Призначення процедури ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки.
33. Забезпечення техногенної безпеки та небезпечні території.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI
2. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. № 2245-III
3. Наказ МВС України від 09.07.2018 року № 579 «Вимоги щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту».
4. Наказ МВС України від 05.11.2018 року №879 «Про затвердження Правил техногенної безпеки»
5. Інноваційні інженерно-технічні заходи цивільного захисту: Навч. посіб. / О.В. Васильченко, М.М. Удянський, С.А. Єременко, О.М. Данілін, С.В. Гарбуз, О.В. Савченко — Х. : НУЦЗ України, 2023. — 364 с.

34. Електричний провідний зв'язок, його складові елементи.
35. Загальні характеристики провідних каналів зв'язку.
36. Цифровий зв'язок
37. Модеми xDSL.
38. Основи радіозв'язку.
39. Типова побудова радіостанції.

Рекомендована література

1. Загора О.В. Автоматизовані системи управління та зв'язок: підручник / О.В. Загора, А.Б. Феценко, Л.В. Борисова, В.О. Собина, Д.В. Тарадуда, М.О. Демент, І.М. Неклонський — Х.: НУЦЗУ, 2021. — 262 с.
2. Автоматизовані системи управління та зв'язок: курс лекцій / Уклад. Л.В. Борисова, О.В. Загора, А.Б. Феценко . — Х : НУЦЗУ, 2018. — 282 с.

Голова фахової атестаційної комісії
доктор технічних наук, професор

Олег ЗЕМЛЯНСЬКИЙ

ПРОГРАМА фахового іспиту

Метою фахового іспиту є перевірка у вступників рівня знань, умінь, навичок та здібностей до зазначеного виду діяльності. Фаховий іспит проводиться в усній формі з використанням чотирьох питань, що наведені у білетах. Час на підготовку до відповіді складає 30 хвилин.

Для проведення фахового іспиту створюється фахова атестаційна комісія на чолі з головою.

Для складання іспиту вступник може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного зв'язку, будь-які носії інформації протягом випробування вступникам використовувати суворо забороняється. В разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамотійного виконання вступниками завдань фахового іспиту, які проявляються, наприклад, у вигляді розмов, підказування, інших видів спілкування, члени фахової атестаційної комісії мають право припинити проведення випробування з вступником з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ІСПИТУ

Рівень знань кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за стобальною шкалою (від 100 до 200 балів) за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії, за якими оцінюється відповідь
190 – 200	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, логічно та послідовно виклав матеріал, показав: уміння застосовувати закони і правила в конкретних ситуаціях, володіння спеціальною термінологією з публічного управління та мовною культурою.
160-189	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, при цьому допустив не грубі помилки; логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати нормативно-правову базу України. При відповіді кандидат вільно застосовував спеціальну термінологією з публічного управління.
125-159	Кандидат на навчання показав знання основного матеріалу, але не розкрив його деталей, припустився при цьому окремі помилки або дав неточні формулювання, виявив володіння спеціальною термінологією та мовною культурою.
100-124	Кандидат на навчання знає незначну частину програмного матеріалу, у відповідях на питання припускається грубих

	помилки, слабо володіє спеціальною термінологією та мовною культурою.
0-99	Кандидат на навчання не знає значної частини програмного матеріалу, не може надати відповіді на питання білету, не володіє спеціальною термінологією, має низьку мовну культуру.

В разі отримання вступником менше 100 балів, фаховий іспит вважається не складеним, а такій особі відмовляється в подальшій участі в конкурсі на зарахування на навчання.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ВІДПОВІДНО ДО ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ІСПИТ

1. Вступ. Загальна характеристика курсу "Філософія". Філософія як форма світогляду.
2. Філософське вчення про розвиток.
3. Мова і мислення. Логічні форми мислення.
4. Соціальні відносини. Соціальна структура суспільства.

Рекомендована література

1. Каріков С.А. Філософія. Розділи: Філософська антропологія, соціальна філософія, філософія культури: навчальний посібник. – Х. : НУЦЗУ, 2011.
2. Данильян О.Г. Філософія: Підручник / О.Г. Данильян, В.М. Тараненко. – Х. : Право, 2012.

5. Використання електронних таблиць для створення та обробки табличних даних.
6. Обробка баз даних за допомогою електронних таблиць табличних та реляційних баз даних.
7. Створення та обробка реляційних баз даних.
8. Локальні та глобальні комп'ютерні мережі.

Рекомендована література

1. Маляров М.В. Основи інформаційних технологій [Електронний ресурс]: Курс лекцій / М.В. Маляров, В.В. Христич, М.М. Журавський. – Харків: НУЦЗУ, 2019. –184 с.
2. Інформатика та інформаційні технології у цивільній безпеці: Практикум / [Маляров М.В, Гусева Л.В., Паніна О.О. та ін.]; Під заг. ред. М.В. Малярова. - Харків: НУЦЗ України, 2015. - 330 с.

9. Русь-Україна (Київська держава).
10. Становлення козацтва. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького. Українська козацька держава.
11. Українська революція (1917-1920рр.).
12. Голодомор – геноцид українського народу (1932-1933 рр.)
13. Україна в умовах незалежності.

Рекомендована література

1. Багалій Д.І. *Історія Слобідської України*. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 256 с.

2. Відейко М. Ю. *Україна: від Трипілля до Антів*. - К., 2008. – 279 с.

3. *Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів* // О.М. Бут, М.І. Бушин, Ю.І. Вовк. – Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.

4. *Історія України: підручник* // В.А. Качкан, В.М. Левандовський, О.Б. Величко. - 2-е вид. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2018. – 360 с.

14. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови.

15. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.

16. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів. Вимоги до тексту документа.

17. Термін та його ознаки. Термінологія обраного фаху.

Рекомендована література

1. *Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація* : Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.

2. *Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос.* К.: Центр учбової літератури, 2020. 624 с.

3. *Погиба Л.Г., Грибіниченко Т.О., Голіченко Л.М. Українська мова фахового спрямування*. К.: Кондор, 2021. 348 с.

4. *Стилістика для державних службовців* : навч. посіб. / Богданова І.Є., Лептуга О.К. Х., 2019. 130 с.

5. *Українська мова (за професійним спрямуванням) : практикум* / О.О. Старова, А.С. Промська. Х., НУЦЗУ, 2018. 100 с.

6. *Український правопис* / Нац. акад. наук України ; ред. Є. І. Мазніченко, В. Є. Македон, С. В. Шарабанова. – Київ : Наукова думка, 2019. – 390 с.

7. *Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням* : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

8. *Шевчук С. В. Українське професійне мовлення* : Навчальний посібник. К. : Алерта, 2022. 248 с.

18. Держава як головний політичний інститут.

19. Політичні партії.

20. Політичні режими.

21. Політичні відносини. Політична влада.

22. Політика та політичні конфлікти.

Рекомендована література

1. *Історія політичної думки* : підруч. / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В.Алексєєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : «Новий Світ – 2000», 2016. – 1000 с.

23. Сутність та зміст управління підрозділами цивільного захисту.

24. Цілі та завдання управління.
25. Поняття функцій управління.
26. Принципи та методи управління.

Рекомендована література

1. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340.
2. Основи управління: посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 232 с.
3. Теорія управління [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. А. Грузіна, І. О. Кінас, І. М. Перерва та ін. – Харків : ХНЕУім. С. Кузнеця, 2021. – 138 с.
4. Управління персоналом в органах публічної влади : навч. посіб. /С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, К. В. Комарова, Н. А. Липовська, Т. М. Тарасенко. – Дніпро. : ДРІДУ НАДУ, 2019. – 200 с.
5. Порядок організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження. Наказ МВС України № 780 від 25.09.2023 р.

27. Первісна культура. Культура Стародавнього Сходу. Антична культура.
28. Культура Середніх віків. Культура Відродження і Реформації.
29. Європейська культура Нового часу. Особливості сучасної культури.
30. Особливості сучасної української культури.

Рекомендована література

1. Каріков С.А., Тогобицька В.Д. Культурологія : курс лекцій. – Х.: НУЦЗУ, 2019.
2. Косяк С. М. Історія та культура України: курс лекцій. Навчальний посібник / Укладач Косяк С. М. Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2024. – 202 с.
3. Культура: історико-світоглядний контекст : навч.-метод. посіб. /Васянович Г. П., Гіптерс З. В., Логвиненко В. М. – Львів :СПОЛОМ, 2020. – 102 с.

40. Методи захисту навколишнього середовища
41. Методи очищення стічних вод
42. Основні процеси та апарати пилоочищення
43. Захист довкілля від техногенних забруднень

Рекомендована література

1. Інженерна екологія. Загальний курс : Навч. посіб. Ч.2 / Я.М. Гумницький, І.М. Петрушка . – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 348 с.

2. *Процеси та апарати пилогазоочищення : курс лекцій / М.В. Сараніна. – Х : НУЦЗУ, 2018. – 125 с.*

44. Техногенна складова безпеки навколишнього середовища.
45. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища
46. Правові та організаційні основи охорони праці.
47. Шкідливі та небезпечні фактори виробничого середовища і трудового процесу та їх вплив на працюючих.

Рекомендована література

1. *Культура безпеки: навч. посібник. Частина 1. / С.Р. Артем'єв, О.Д. Малько, О.П. Шароватова та ін. – Х.:НУЦЗУ, 2020. – 172 с.*

2. *Безпека потенційно небезпечних технологій та виробництв: курс лекцій. / Укладачі: В. В. Олійник, Н. В. Саєнко. – НУЦЗ України, 2023. – 203 с.*

3. *Наказ МНС України від 07.05.2007 року № 312 «Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».*

4. *Екологічна безпека: курс лекцій / Укладач: О. В. Бригада. – Х.: НУЦЗУ, 2022. – 119 с*

5. *А. Г. Алексєєв, Д. А. Журбинський, С. В. Цвіркун, С. С. Засунько, О. М. Землянський. Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження : навчальний посібник. Черкаси : Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022. – 188 с.*

6. *Профілактика виробничого травматизму та професійних захворювань: практикум / О. Д. Малько, Б. М. Цимбал – Х.: НУЦЗУ, 2022. – 80 с.*

48. Елементи лінійної і векторної алгебри та аналітичної геометрії.
49. Диференціальне числення функцій однієї змінної. Границя функції і похідна.
50. Інтегральне числення. Функції багатьох змінних.
51. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики.

Рекомендована література

1. *Мунтян В.К., Говаленков С.В. Вища математика: методичні рекомендації з організації самостійної роботи при вивченні дисципліни.- Х.: НУЦЗУ, 2015.- 213 с.*

2. *Курс лекцій "Вища математика. Частина 1" Григоренко К., Касярум С., Дендаренко В., Частоколенко І. Черкаси.: ЧПБ, 2024.- 184 с.*

52. Фізичні основи механіки.
53. Молекулярно-кінетична теорія і термодинаміка.
54. Електрика і магнетизм.
55. Коливання і хвилі.

Рекомендована література

1. *Фізика. Розділи: Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. Електростатика. Постійний електричний струм: довідник / Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУЦЗУ, 2018. 94 с.*

2. *Фізика. Розділи: Магнітне поле. Електромагнетизм. Коливання, хвилі і хвильові явища. Елементи квантової механіки. Фізика атома і атомного ядра. Елементи фізики твердого тіла: довідник./ Укладачі: В. Г. Борисенко, Ю.Ф. Деркач, В.І. Кривцова, К.Р. Умеренкова. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 122 с.*

56. Медичне забезпечення постраждалого населення в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

57. Гостра дихальна та серцево-судинна недостатність. Синдром тривалого стискання тканин. Порядок надання домедичної допомоги при їх виникненні.

58. Основні принципи реанімації при порушенні дихання та кровообігу.

59. Порядок надання домедичної допомоги при кровотечах. Зупинка кровотечі штатними та підручними засобами.

60. Перев'язувальний матеріал. Техніка накладання пов'язок на окремі ділянки тіла.

61. Порядок надання домедичної допомоги при пораненнях, ушкодженні органів брючної та черевної порожнини, черепно-мозковій травмі..

62. Поняття іммобілізації. Технічні засоби іммобілізації та правила користування ними. Порядок надання домедичної допомоги при переломах (вивихах).

63. Порядок надання домедичної допомоги при гострих отруєннях небезпечними хімічними речовинами, продуктами харчування та при біологічних отруєннях.

Рекомендована література

1. Закон України від 05.07.2012 №5081-VI «Про екстрену медичну допомогу».

2. Кодекс цивільного захисту України.

3. Наказ МОЗ України від 02.03.2009 № 132 «Про організацію навчання окремих категорій немедичних працівників навичкам надання першої невідкладної медичної допомоги».

4. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. №441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». О. М. Черненко, А. Г. Алексєєв, С. В. Цвіркун. Рятувальнику про домедичну допомогу та безпеки радіації ного, хімічного та біологічного походження. Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023. 326 с

5. Підготовка з надання домедичної допомоги : [Практикум] / Черненко О. М., Хлівний М. Г., Швиденко А. В., Пархоменко Т. В. – Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2019. – 100 с.

64. Основні поняття та закони хімії. Будова речовини.

65. Основи хімічної термодинаміки. Хімічна кінетика та рівновага.

66. Розчини. Колоїдні системи.

67. Окисно-відновні процеси. Корозія та захист металів та сплавів.

68. Класифікація і номенклатура основних класів неорганічних сполук.

69. Хімія металів та їх сполук

70. Хімія неметалічних елементів та їх сполук

71. Класифікація та номенклатура органічних сполук.
72. Вуглеводні.
73. Оксигеновмісні органічні сполуки.

Рекомендована література

1. *Хімія у сфері цивільного захисту: підручник / О.О. Кіреєв та ін. Харків: НУЦЗУ, 2021. 484 с.*

2. *Хімія: методичні вказівки для самостійної роботи. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні за заочною (дистанційною) формою навчання / Кіреєв О.О., Гапон Ю.К., Чиркіна М.А., Христич О.В. Харків : НУЦЗУ, 2021. 74 с.*

3. *Виникнення і розвиток горіння та вибуху. Припинення горіння. :підручник / [Г. І. Єлагін, Є. О. Тищенко, А. Г. Алексєєв, В. М. Нуянзін, А. О. Майборода] - Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, НУЦЗ України 2020. – 434 с.*

74. Природа радіації. Види іонізуючих випромінювань.
75. Фізична, хімічна і біологічна дія іонізуючих випромінювань.
76. Захист від дії радіаційного випромінювання.
77. Небезпечні властивості простих речовин.
78. Небезпечні властивості неорганічних речовин.
79. Небезпечні властивості органічних речовин.
80. Маркування небезпечних речовин.
81. Біологічна безпека природного походження.

Рекомендована література

1. *Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану : навч. посіб. / М. С. Коваль та ін. Львів: ЛДУБЖД, 2023. 308 с.*

2. *Довгановський М. «Хімічна безпека» : довідник рятувальника. Київ : ВАІТЕ, 2018. 135 с.*

3. *Бойове застосування підрозділів військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту : навч. Посіб. / В. Є. Гайдабука та ін. Харків: ФВП НТУ "ХПІ", 2017. 184 с.*

4. *А. Г. Алексєєв, Д. А. Журбинський, С. В. Цвіркун, С. С. Засуцько, О. М. Землянський. Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження : навчальний посібник. Черкаси : Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022. – 188 с.*

82. Загальні відомості про природу процесу горіння й вибуху.
83. Матеріальний і тепловий баланс процесів горіння.
84. Пожежовибухонебезпечні газо-, паро- і пилоповітряні суміші. Концентраційні межі поширення полум'я.
85. Види виникнення горіння.
86. Горіння речовин та матеріалів.
87. Пожежа та її розвиток. Поширення пожежі в огороженні. Пожежна безпека під час воєнного стану.
88. Теплова теорія погасання. Вогнегасні речовини.
89. Способи припинення та запобігання процесів горіння.

Рекомендована література

1. Тарахно О.В., Трегубов Д. Г., Жернокльов К. В., Коврегін В. В. Основні положення процесу горіння. Виникнення процесу горіння. Навчальний посібник. Х.: НУЦЗУ, 2020. 408 с.

2. Виникнення і розвиток горіння та вибуху. Припинення горіння. :підручник / [Г. І. Єлагін, Є. О. Тищенко, А. Г. Алексєєв, В. М. Нуянзін, А. О. Майборода] - Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, НУЦЗ України 2020. – 434 с.

90. Поняття та основні принципи роботи апаратури проводового зв'язку

91. Принципи радіозв'язку. Основи побудови та експлуатації радіостанцій підрозділів ДСНС.

92. Організація зв'язку в гарнізоні ДСНС України. Схема зв'язку.

93. Автоматизована система зв'язку, оповіщення і оперативного управління ДСНС України.

94. Організація зв'язку при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

95. Супутникові системи зв'язку, їх класифікація. Принципи цифрового супутникового зв'язку.

96. Системи професійного рухомого радіозв'язку. Вимоги до систем професійного рухомого радіозв'язку та їх різновиди.

Рекомендована література

1. Загора О.В. Автоматизовані системи управління та зв'язок: підручник / О.В. Загора, А.Б. Феценко, Л.В. Борисова, В.О. Собина, Д.В. Тарадуда, М.О. Демент, І.М. Неклонський – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 262 с.

2. Автоматизовані системи управління та зв'язок: курс лекцій / Уклад. Л.В. Борисова, О.В. Загора, А.Б. Феценко . – Х : НУЦЗУ, 2018. – 282 с.

3. В. О. Собина, Д. В. Тарадуда, М. М. Пікрасов, Л. В. Борисова, О. В. Загора, А. Б. Феценко, М.В. Маляров, Д. Л. Соколов, Дослідження проблем функціонування системи зв'язку ДСНС, використання засобів телекомунікацій та інформатизації в системі ДСНС, шляхів їх розвитку із застосуванням сучасних телекомунікаційних та інформаційних технологій, Звіт про НДР: № держреєстрації 0119U001009, Х. : НУЦЗУ, 2020. – 85 с. Режим доступу: <http://ndr.dsns.gov.ua/?p=7135> .

97. Основні положення теорії держави і права. Нормативно-правовий акт. Механізм цивільного захисту ЄС. Правопорушення. Юридична відповідальність.

98. Особливості прийняття та проходження служби цивільного захисту. Відпустки, заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності. Звільнення із служби цивільного захисту. Припинення (розірвання) контракту.

99. Засади антикорупційної політики України. Особливості юридичної відповідальності за здійснення корупційної діяльності.

100. Академічна доброчесність: поняття та правові засади.

101. Основи інженерного захисту територій. Інженерно-технічні заходи в містобудівній документації.
102. Інженерні заходи протидії небезпекам техногенного характеру.
103. Інженерні заходи протидії небезпекам надзвичайних ситуацій природного характеру.
104. Захисні споруди цивільного захисту.
105. Основні положення нормативно-правових актів щодо проведення ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки.
106. Загальні вимоги до організації техногенної безпеки на об'єктах.

Рекомендована література:

1. Кодекс цивільного захисту України. Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.
2. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. № 2245-III [Електронний ресурс].
3. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». [Електронний ресурс].
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 175 «Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру»
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 №138 «Деякі питання використання фонду захисних споруд цивільного захисту».
7. Наказ МВС України від 09.07.2018 року № 579 «Вимоги щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту». [Електронний ресурс].
8. Наказ МВС України від 05.11.2018 року №879 «Про затвердження Правил техногенної безпеки»
9. ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту».
10. ДБН Б. 1.1-5:2007 «Друга частина. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час у містобудівній документації».
11. ДБН Б.2.2-12:2019. «Планування і забудова територій».
12. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва.
13. Засоби індивідуального та колективного захисту: Навч. посіб. /О. Бас, Д. Журбинський, М. Ільченко, О. Мирошник, Є. Тищенко, Д. Федоренко – Черкаси: Видавець Третьяков О. М., 2022. – 238 с.
14. Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту: Навч. посіб. / А.В. Рубан, М.М. Удянський, О.М. Данілін, О.В. Савченко, Т.О. Луценко, О.В. Надьон, С.В. Гарбуз, Ю.В. Михайловська – Х.: НУЦЗ України, 2021. – 190 с.
15. Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту: Практикум / А.В. Рубан, Ю.С. Безугла, Т.О. Луценко, О.В. Надьон – Х.: НУЦЗ України, 2023. – 175 с.

16. *Правові основи організації та забезпечення цивільного захисту: Навч. посіб. / Т.О. Луценко, М.М. Удянський, В.С. Калюжний, С.О. Склярів, О.М. Данілін, О.В. Савченко Х., НУЦЗ України, 2023. — 180 с.*

17. *Інноваційні інженерно-технічні заходи цивільного захисту: Навч. посіб. / О.В. Васильченко, М.М. Удянський, С.А. Єременко, О.М. Данілін, С.В. Гарбуз, О.В. Савченко — Х. : НУЦЗ України, 2023. — 364 с.*

18. *Будівельні матеріали та їх поведінка в умовах високих температур: Навч. посіб. / О.В. Васильченко, М.М. Удянський, О.М. Данілін, О.В. Савченко, О.В. Миргород — Х. : НУЦЗ України, 2023. — 210 с.*

- 107. Конструктивні елементи будівель та споруд
 - 108. Елементи комунікації та розподілу
 - 109. Конструкції покриттів будівель
 - 110. Конструкції каркаса промислових будівель
 - 111. Природні та штучні кам'яні матеріали та їх поведінка в умовах
- НС
- 112. Будівельні метали та залізобетон
 - 113. Способи підвищення стійкості будівельних матеріалів і конструкцій до пожежі
 - 114. Міцність будівельних конструкцій в нормальних умовах
 - 115. Забезпечення пожежної безпеки будівель

Рекомендована література

1. ДБН В.1.1-7:2016. *Пожежна безпека об'єктів будівництва.*
2. *Особливості конструктивних рішень захисних споруд цивільного захисту: Навч. посіб. / І. Рудешко, С. Сідней, А. Березовський — Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023. — 146 с.*

3. *Васильченко О.В. Будівлі і споруди та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Курс лекцій (електронне видання). — Х.: НУЦЗУ, 2016. — 469 с.*

4. *Будівельні матеріали та їх поведінка в умовах високих температур: Навч. посіб. / О.В. Васильченко, М.М. Удянський, О.М. Данілін, О.В. Савченко, О.В. Миргород — Х. : НУЦЗ України, 2023. — 210 с.*

5. *Васильченко О.В. Будівельні конструкції та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: Навчальний посібник / Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Миргород О.В., Стельмах О.А. Х.: ХНАДУ, 2015. — 488 с.*

116. Організація газодимозахисної служби територіальних підрозділів ДСНС України.

117. Основні поняття про фізіологію дихання, продукти горіння та їх вплив на організм людини.

118. Класифікація засобів захисту органів дихання.

119. Апарати на стисненому повітрі.

120. Розрахунок часу роботи в АСП.

121. Обов'язки посадових осіб ГДЗС. Пост безпеки. Організація роботи постового на посту безпеки.

122. Бази та пости ГДЗС.

123. Централізоване обслуговування ізолюючих апаратів.

Рекомендована література

1. Наказ МВС України від 12.06.2023 року № 480. Про затвердження Змін до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1186-23#Text>].

2. Наказ МВС України від 10.02.2022 року № 116 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Зі змінами від 07.03.2023 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22#Text>

3. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Зі змінами від 14.05.2024 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text>

4. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

5. Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Наказ ДСНС № 870 від 31.10.2023 р.

6. Основи створення та експлуатації засобів індивідуального захисту / [Стрілець В.М., Ковальов П.А., Бородич П.Ю., Росоха С.В.] – Харків : НУЦЗУ, 2014. – 360 с.

124. Надзвичайні ситуації, їх класифікація.

125. Інженерно-технічні заходи в містобудівній документації.

126. Протисейсмічний інженерний захист територій. Будівництво в сейсмічних районах України.

127. Основні види зрушень та їх структурні елементи.

128. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів.

129. Інженерні протиселеві та протилавинні заходи.

130. Інженерні заходи від повені. Заходи щодо попередження руйнування берегів водоймищ.

131. Протикарстові інженерні заходи.

132. Гідротехнічні споруди. Принципи забезпечення стійкості гідротехнічних споруд.

133. Будівельні вимоги до сховищ, протирадіаційних укриттів.

Рекомендована література

1. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. № 2245-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.

3. ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту».
4. ДБН Б. 1.1-5:2007 Друга частина. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час у містобудівній документації.
5. ДБН Б.2.2-12:2018. Планування і забудова територій.
6. ДБН В.2.2-5:2023 Захисні споруди цивільного захисту
7. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010. – К.: МНС України, 2010. – 178 с.

134. Організація оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів під час гасіння пожеж.

135. Управління силами і засобами на пожежі.

136. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків аварій на транспорті.

137. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків НС пов'язаних з руйнуванням будівель і споруд.

138. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків аварій на ХНО.

139. Тактика дій підрозділів ЦЗ під час проведення пошуково-рятувальних робіт в умовах радіаційного забруднення та біологічного зараження.

140. Особливості дій підрозділів ЦЗ під час ліквідації наслідків НС при перевезенні небезпечних вантажів.

141. Організація управління в надзвичайній ситуації.

Рекомендована література

1. Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: наказ МВС України від 26.04.18 р. № 340.

2. Рекомендації щодо захисту особового складу підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків аварій за наявності небезпечних хімічних речовин (аміак, хлор, азотна, сірчана, соляна та фосфорна кислоти): наказ МНС України №733 від 13.10.08.

3. Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та Видів оперативно-технічної і звітної документації штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації: наказ МВС України від 26.12.2014 № 1406.

142. Принципи побудови автоматичних систем контролю та спостереження

143. Математичне описання систем автоматичного контролю та спостереження

144. Оцінка стійкості лінійних автоматичних систем контролю та спостереження

145. Аналіз якості процесу управління. Синтез систем автоматичного контролю та спостереження
146. Контрольно-вимірювальні прилади технологічних параметрів
147. Автоматичні системи пожежної сигналізації
148. Проектування автоматичних систем пожежної сигналізації
149. Автоматичні системи гасіння пожежі
150. Автоматичні системи протидимного захисту, оповіщення про пожежу та управління евакуацією

Рекомендована література

1. ДБН В.2.5-56-2014 Системи протипожежного захисту. – К.: Міністерство регіонального розвитку та будівництва України. – 2010. – 280 с.
2. Сучасні засоби автоматичного пожежогасіння: навч посібник / НУЦЗУ.– Х.: ФОП Панов А.М., 2018.– 276с.
3. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Системи забезпечення пожежної безпеки об'єктів», / Укладачі: Р.І. Майборода, Ю.А. Отрош., Н.В. Рашикевич, І.О. Мамонтов, Х., : НУЦЗУ, 2024. 159 с.
4. Системи пожежної сигналізації, оповіщення та спостереження В.І. Томенко, Р.П. Мельник, О.Г. Мельник, І.М. Шкарабура, О.В. Костирка, О.О. Черкаси.: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023.- 198 с.

151. Види, основні організаційні форми тактичної підготовки.
152. Сутність та основні принципи і методи навчання.
153. Порядок організації та проведення занять з відпрацюванням тактичних завдань на потенційно-небезпечних об'єктах.
154. Групові тактичні тренування, як активна форма підготовки начальницького складу.
155. Тактико-спеціальні навчання, як вища форма тактичної підготовки особового складу органів управління та підрозділів ЦЗ.
156. Організація та проведення командно-штабних навчань.
157. Аналіз НС та оперативних дій підрозділів цивільного захисту під час їх ліквідації
158. Перевірка готовності органів управління і підрозділів цивільного захисту до дій за призначенням.

Рекомендована література

1. Порядок підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту: Постанова КМ України від 26 червня 2013 р. № 443.
2. Порядок організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : наказ МВС України 15.06.2017 № 511.
4. Тактична підготовка особового складу структурних підрозділів Оперативно рятувальної служби цивільного захисту України: навчальний посібник / Віктор Покалюк, Микола Григор'ян, Ігор Маладика, Дмитро Федоренко,– Черкаси : Вид-во, 2023.

159. Вибухові суміші та речовини. Заходи безпеки при поводженні з ними.

160. Допомога під вогнем. Допомога на полі бою.
161. Зображення місцевості та вимірювання відстані та площ на топографічних картах.
162. Прямокутні та географічні координати об'єктів.
163. Вимір по карті дирекційних кутів та азимутів. Перехід від дирекційного кута до магнітного азимута.
164. Радіаційні характеристики джерел іонізуючого випромінювання та його біологічна дія
165. Класифікація радіаційних аварій та заходи захисту при аваріях на радіаційно небезпечних об'єктах
166. Захист в надзвичайних ситуаціях хімічного та біологічного характеру.
167. Основи вогневої підготовки та стрільби зі стрілецької зброї.
168. Сутність дисципліни в ДСНС України. Загальні права та обов'язки співробітників ДСНС.

Рекомендована література

1. Бугайов А. Ю., Іванець Г. В., Ігнат'єв О. М., Толкунов І. О. *Основи спеціальної та військової підготовки* : навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2016. 106 с.
2. Довідник з військової топографії / редакційно-видавничий центр ЗСУ Військового інституту КНУ ім. Т. Шевченка. Київ. 2016. 119 с.
3. Наказ МВС України від 15.06.2017 року №511 «Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту».
4. Наказ МВС України від 29.11.2019 року №1000 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті».
5. Матухно В.В., Толкунов І.О., Попов І.І., Іванець Г.В., та ін. *Основи спеціальної та військової підготовки: підручник*. Харків : НУЦЗУ, 2021. 275.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі питання будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд» від 8 листопада 2022 р. № 1255. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1255-2022-%D0%BF#Text>.
7. *Фортифікація та маскування*. Навч.посібн. / С.І. Дьяков, О.Л.Колос, А.А. Верстівський та ін., – Київ: «Літера», 2023. – 146с.
8. Ролі Еванс, Боб Седон за підтримки Йовани Чарапіч, *Вибухові боеприпаси*. Посібник для України.: 2022. – 224с.
9. Наказ МВС від 01.02.2016р. №70 «Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16#Text>.
10. Крістофер Е. Ларсен. *Тактика легкої піхоти для для малих підрозділів*. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kristofer_Larsen/Taktyka_lehkoj_pikhoty_dlia_malykh_hrup.pdf?PHPSESSID=mb63d4mcdd3gbsv9ursmpgku73.
11. *Настанови зі стрілецької справи*. Книга І: 5,45-мм автомати Калашникова (АК-74, АКС-74, АК-74Н, АКС-74 Н) та ручні кулемети

Калашникова (РПК-74, РПКС-74, РПК-74Н, РПКС-74Н), ручний протитанковий гранатомет (РПГ-7, РПГ-7Д), гранатомет АГС-17 «ПОЛУМ'Я», 9-мм пістолет Макарова (ПМ). — Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2022. — 304 с.

12. Настанова зі стрілецької справи. Ручні гранати. — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. — 54 с. ISBN 978-611-01-2723-3.

13. Довідник з військової топографії / редакційно-видавничий центр ЗСУ Військовий інститут КНУ ім. Т. Шевченка. Київ. 2016. 119 с.

14. Полякова Н.О. Навчальна туристична топографо-краєзнавча практика: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності туризм. Київ, КНУ Т. Шевченка. 2017. 33 с.

15. Стахневич Л. В. Вогнева підготовка: підготовка стрілецької зброї і протитанкового гранатомета до стрільби та прийоми і правила стрільби із них : навч. посіб. (з методичними рекомендаціями). Київ : «Ліра-К», 2015. 194 с.

16. Удянський М. М., Толкунов І. О., Бондаренко О. О., Матухно В. В., та ін. Основи вогневої підготовки: навч. посіб. Харків : НУЦЗУ, 2019. 156 с.

17. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малік С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на до госпітального етапі в умовах надзвичайних ситуацій. — К.: Медицина, 2015.

169. Опорні і страхувальні канати.

170. Пристрої для підйому по канату.

171. Пристрої для спуску по канату.

172. Спеціальні вузли.

173. Індивідуальні страхувальні системи.

174. Карабіни.

175. Поліспасти системи.

176. Амортизатори ривка.

Рекомендована література

1. Наказ МВС України від 12.06.2023 року № 480 Про затвердження Змін до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

2. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

3. Висотно-верхолазна підготовка. Техніка рятувальних робіт на висоті: практ. посіб. / Укладачі: О.Є. Безуглов, Р.Г. Мелещенко, С.М. Щербак — Х.: НУЦЗУ, 2012. — 212 с.

4. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27 березня 2007 року № 62 " Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті"

177. Засоби індивідуального захисту рятувальника.

178. Пожежні рукава та рукавне обладнання.

179. Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.
180. Переносні пожежні драбини.
181. Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.
182. Загальні відомості про горіння та горючі речовини.
183. Первинні засоби пожежогасіння.
184. Ручні та пересувні вогнегасники.
185. Загальні відомості про протипожежне водопостачання.
186. Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація аварійно-рятувальних автомобілів першої допомоги, які знаходяться на оснащенні в підрозділах ОРС ЦЗ.

Рекомендована література

1. *Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.*
2. *Наказ МНС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.*
3. *Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.*
4. *Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.*
5. *Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15 січня 2018 року № 25 "Про затвердження Правил експлуатації та типових нор належності вогнегасників" / Міністерство внутрішніх справ України . – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 26 с.*

187. Огляд аварійно-рятувальної техніки, яка застосовується в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС
188. Основні пожежні автомобілі.
189. Загальні відомості про насоси.
190. Теоретичні основи роботи струменевих насосів
191. Автомобілі першої допомоги.
192. Організація експлуатації, ремонту пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів.
193. Сучасний механізований аварійно-рятувальний інструмент.
194. Інженерна техніка та її застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Рекомендована література

1. *Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.*

2. *Робота на основних пожежних автомобілях із спеціальними агрегатами: Навчально-методичний посібник/ Укл. Биченко А.О., Мигаленко О.І., Пустовіт М.О. Ключко Р.В. – Черкаси: ЧПБ, 2024.– 52с.*

3. *Пожежні машини: навч. посіб. / О.М. Ларін, В.Г. Баркалов, С.А. Виноградов, А.Я. Калиновський, О.М. Семків. – Х.: НУЦЗУ, КП "Міська друкарня", 2016. –279 с*

4. *Колєнов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.*

5. *Наказ МНС України від 07.10.2014 року № 1032 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.*

6. *Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.*

7. *Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.*

8. *Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15 січня 2018 року № 25 "Про затвердження Правил експлуатації та типових нор належності вогнегасників" / Міністерство внутрішніх справ України . – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 26 с.*

195. *Основи організації та проведення пошуково-рятувальних робіт.*

196. *Загальні засади діяльності аварійно-рятувальних служб.*

197. *Основи виживання та життєдіяльності рятувальників. Орієнтування на місцевості.*

198. *Пересування рятувальників в зоні проведення пошуково-рятувальних робіт.*

199. *Транспортування постраждалих.*

200. *Технології пошуку та рятування постраждалих в завалах.*

201. *Прийоми і способи застосування засобів механізації АРНР.*

202. *Рятування на воді.*

203. *Визначення режимів робіт особового складу підрозділів ЦЗ у зонах хімічного та радіоактивного забруднення.*

Рекомендована література

1. *Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. №11.*

2. *Наказ МНС України від 07.05.2007 року № 312 «Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».*

3. *Наказ МНС України від 05.10.2007. № 685 «Організація управління в надзвичайних ситуаціях».*

4. *Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340.*

204. Огляд існуючих надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру
205. Моделі впливу надзвичайних ситуацій. Закони руйнування споруд та ураження людей.
206. Прогнозування процесу руху і трансформації селевого потоку.
207. Прогнозування наслідків паводкової повені.
208. Інженерна обстановка при катастрофічному затопленні від руйнування гідротехнічних споруд.
209. Обстановка в районах руйнівних землетрусів.
210. Прогнозування наслідків вибуху газоповітряних сумішей у відкритому просторі та у виробничих приміщеннях.
211. Прогнозування обсягів та термінів проведення інженерно-технічних заходів при ліквідації наслідків аварій на АЕС.
212. Основні поняття теорії надійності. Класифікація відмов. Складові надійності.
213. Надійність технічних систем. Загальні поняття та визначення. Надійність основної системи.

Рекомендована література

1. Андронов В.А., Rogozin A.C., Sobolev O.M., Tyutyunik V.V., Шевченко Р.І. *Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек : навч. посіб. / В. А. Андронов та ін. Харків : НУЦЗУ, 2011. 264 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ)*
2. А. Г. Алексеев, Д. А. Журбинський, С. В. Цвіркун, С. С. Засулько, О. М. Землянський. *Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження : навчальний посібник. Черкаси : Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022. – 188 с.*
3. *Менеджмент ризику. Методи оцінки ризиків. (Risk management - Risk assessment techniques). ISO/IEC 31010:2009. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1332/MS-Magistr-KONSPEKT.pdf*
4. *Про затвердження Плану реагування на радіаційні аварії : Наказ Державного комітету ядерного регулювання України, МНС України від 17 травня 2004 №87/211. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0720-04>.*

Голова фахової атестаційної комісії
доктор технічних наук, професор

Олег ЗЕМЛЯНСЬКИЙ